

Пожари у долини Ибра (Ушће — Маглич) — стање, процена површине и модел ширења

3 зоне

из ~6 тачака
паљења дуж долине
(05.08. 13:28-14:32)

≥ 469 ha

у одељењима СШ
(+52 ha ван) —
конзервативна доња
граница

≥ 306 ha

од тога под шумом
— борове културе
на серпентиниту

62,1

FWI данас (ГЈ 1908)
— екстреман, остаје
до суботе

~11 m/s

сутра 09-17 h
СЕВЕРНИ ветар дуж
долине
(ICON+ECMWF)

Резиме

- **Образац паљења:** свих ~6 тачака регистровано је у прва два сателитска прелаза (05.08. у 13:28 и 13:47) дуж ~13 km долине Ибра, на правцу пруге Краљево-Рашка — просторно-временски низ карактеристичан за паљења дуж железничког коридора (уочена и тачка јужније, ГЈ 2601). Утврђивање узрока је на надлежној истрази.
- **Три активне зоне данас: К1 Маглич-долина** (282 ha, највећа; активна и данас у 14:51, шири се уз источне падине ка Столовима), **К2 Ушће** (163 ha; најближа ћелија ~1,7 km од насеља Ушће), **К3 западно од Маглича** (24 ha; без детекција од јуче поподне — могуће стављена под контролу).
- **Конзервативна доња граница обухвата: 469 ha** унутар одељења СШ (ГЈ 1908 „Столови-Ибар” 254 ha, ГЈ 1914 „Гокчаница” 213 ha, ГЈ 1904 „Троглав-Дубочица” 2 ha) + 52 ha ван одељења (долинско дно/остало земљиште). Од тога ~306 ha под шумом — претежно борове културе, високе горивости.
- **Критично сутра (07.08.) 09-17 h:** ICON и ECMWF сагласни — северни ветар дуж долине, удари ~11 m/s, влажност мин. 25-39 %. Ветар у леђа свим зонама КА ЈУГУ (узводно) + поподневни успон уз падине. У боровим културама на стрмим странама то значи ризик прелаза у крунски пожар и прескакања (spotting) преко реке/пруге.
- **Ноћас затишје** (удари 2-6 m/s, раст влажности) — главни прозор за опасивање жаришта пре сутрашњег ветра.

Три тачке посебне пажње: (1) **насеље Ушће** — К2 на ~1,7 km, при Б-сценарију сутра поподне зона стиже до руба насеља; (2) **тврђава Маглич** (споменик културе) — К3 на ~1,9 km и К1 на ~3,4 km; (3) **саобраћајни коридор** (магистрални пут и пруга дуж Ибра) — дим и прескакање жаришта преко долине.

Хронологија и структура жаришта

Тачке паљења (05.08, време првог сателитског виђења, CEST)

Време	ГЈ	Одељ./одсек	Локација
13:28	1904 Троглав-Дубочица	61/b	западна страна, наспрам Маглича
13:28	1913 Студеница-Полумир	28/1	код Ушћа (запад)
13:28	1914 Гокчаница	75/6	код Ушћа (исток)
13:47	1908 Столови-Ибар	91/1	середина долине
13:47	1913 Студеница-Полумир	50/1	середина долине (запад)
13:47	1914 Гокчаница	5/2	середина долине (исток)
13:49	2601 (суседно ШГ)	22/2	јужније дуж коридора
14:32	1904 Троглав-Дубочица	3/a	западна страна

Напомена: времена су времена сателитских прелаза (не тачног настанка) — стварна паљења су уследила у сатима/минутима пре виђења. Просторни низ дуж ~13 km јединственог коридора у истом сату јак је индикатор заједничког узрока дуж пруге; форензичко утврђивање узрока припада надлежној истрази.

Данашње стање по зонама (06.08. до ~15:30)

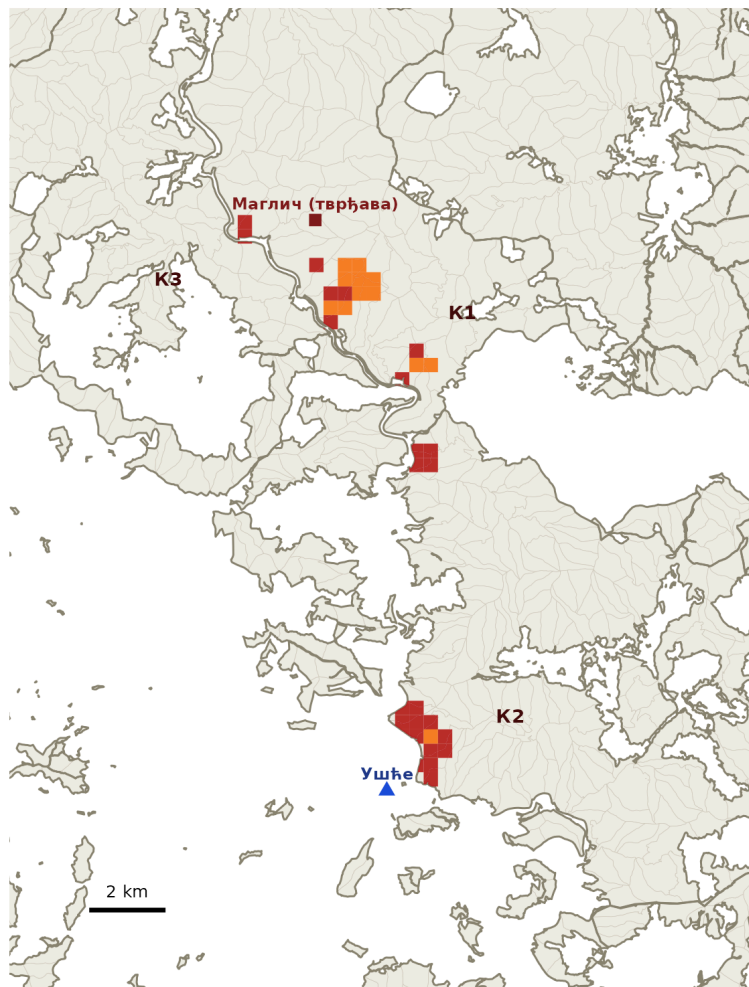
Зона	Обухват (ha)	Шума (ha)	Прва / последња детекција	Макс. FRP (MW)	Статус и правац
K1 Маглич-долина (ГЈ 1908 од. 60, 72-76, 92 + ГЈ 1914 од. 4-6, 73-77)	282	172	05.08. 13:47 / 06.08. 14:51	12,7	активна ; данас нове ћелије уз источне падине (ка Столовима)
K2 Ушће (ГЈ 1914 од. 75/76 + ГЈ 1913 од. 28)	163	117	05.08. 13:28 / 06.08. 13:28	16,5	активна ; ~1,7 km од насеља Ушће; MTG синоћ класа 3/100 %
K3 западно од Маглича (ГЈ 1904 од. 3, 61)	24	17	05.08. 13:28 / 05.08. 13:47	8,9	без детекција >24 h — могуће под контролом; проверити (тиња?)
УКУПНО	469 (+52 ван одељења)	306			

Ограничење: изостанак VIIRS детекције не значи гашење — тињајућа/подземна жаришта су испод прага сензора. K3 обавезно теренски проверити пре сутрашњег ветра.

Мапа стања

Пожари у долини Ибра — VIIRS ћелије п одељења СШ

Жаришта дуж долине (правац пруге) · 469 ха у одељењима, шума ~306 ха
Стање до 06.08. ~15:30 CEST · пожари активни

Ћелија први пут детектована: ■ 06.08 дању ■ до јутрос

Читање: тамноцрвено = ћелије до јутрос; наранџасто = нове данас дању — уочљиво ширење K1 уз источне падине (правац Столова) и активност K2 северно од Ушћа. Беле површине = земљиште ван одељења СШ (долинско дно, приватни поседи) — пожар се креће и преко њих (52 ха ван одељења).

Процена површине (конзервативна доња граница)

Методологија (иста као за Делиблатску пешчару, 06.08.)

- Само VIIRS 375 m детекције (без MODIS 1 km и MTG 2 km), сведене на **јединствене ћелије мреже 375 m без икаквог бафера**; пресек са одељењима СШ; шумска компонента пондерисана уделом дрвећа (ESA WorldCover).
- Метода по конструкцији **потцењује** (простори између детекција се не броје) — бројке читати као „најмање толико”. Пожари су активни; обухват расте.

Газдинска јединица	Укупно у одељењима (ha)	Од тога шума (ha)
1908 „Столови — Ибар"	254	155
1914 „Гокчаница"	213	150
1904 „Троглав — Дубочица"	2	2
УКУПНО у одељењима (+52 ha ван одељења)	469	306

По одељењима (радна табела, ≥5 ha)

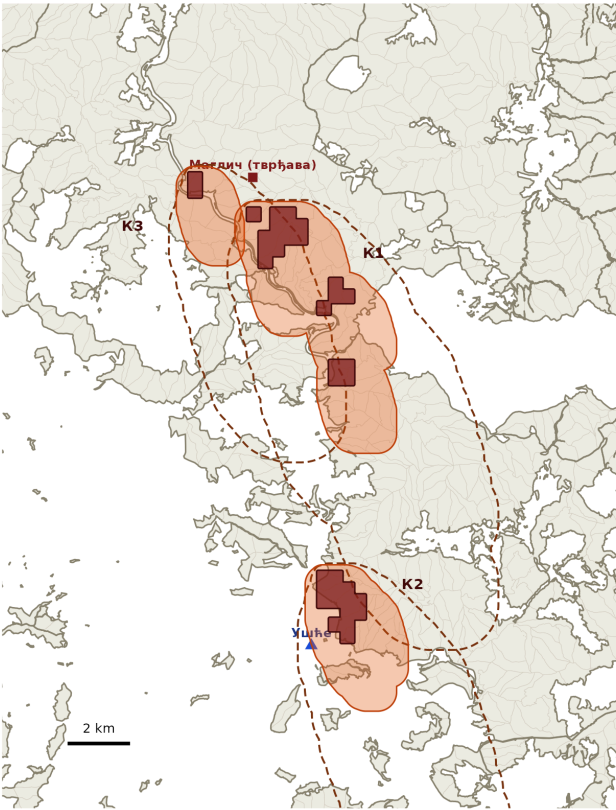
ГЈ	Од.	Укупно (ha)	Шума (ha)
1908	73	52,1	26,0
1914	75	48,1	31,1
1908	74	43,3	20,6
1908	92	35,8	21,5
1914	74	35,1	21,8
1914	76	34,2	29,6
1908	72	28,9	22,1
1914	73	26,2	16,7

ГЈ	Од.	Укупно (ha)	Шума (ha)
1908	75	25,6	17,4
1914	5	18,8	11,1
1908	60	18,1	12,6
1914	6	15,5	9,2
1908	76	15,2	9,2
1914	4	15,1	12,3
1914	77	13,2	12,0
... остала одељења <13 ha — пуна табела у CSV прилогу			

Напомена: распоред по одељењима је радни (ћелија 375 m често сече више одељења); збирне цифре су поузданије од појединачних редова. Мерадавна процена по одељењима/одсецима следи из Sentinel-2 dNBR (стр. 6).

Модел потенцијалног ширења (до суботе увече)

Оријентациони модел ширења до суботе увече
Тамно = данас · испуна (А) = уз гашење · испрекидано (Б) = без гашења
Сутра 09–17 h СЕВЕРНИ ветар дуж долине (~11 m/s) + успон уз падине

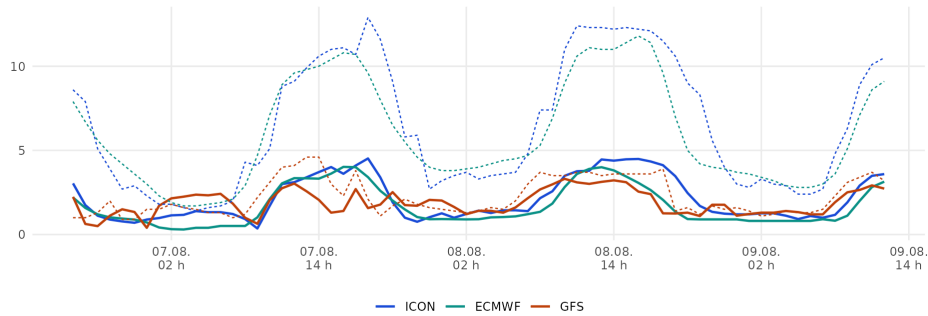
Фаза	Ветар (консензус)	А — уз гашење (km)	Б — без гашења (km)	Правац по зони
вечерас-ноћас	слаб, 2–6 m/s; RH расте (35–62 %)	0,15	0,5	пузање уз падину (И обала ка И, З обала ка З)
07.08. 09–17 h	СЕВЕРНИ дуж долине, удари ~11 m/s (ICON+ECMWF), RH 25–39 %	0,8	3,5	КА ЈУГУ дуж долине + успон; ризик крунског пожара у бору
07.08. 17–23 h (фронт)	обрт СЗ/З, удари до 13 m/s; киша мала (ECMWF ~2 mm)	0,4	1,5	ка И/ЈИ — источни бокови постају привётрина
08.08. дан	ССЗ 4–12 m/s; једино ECMWF кишу (~6 mm)	0,5	2,5	ка ЈЈИ; FWI и даље екстреман (ГЈ 1908: 52)

Критично читање Б-сценарија: (1) K2 без гашења сутра поподне стиже до руба насеља Ушће — препорука: одбрањиви појас на северном ободу насеља и присуство екипа пре 09 h; (2) K1 без гашења спаја се дуж долине са зоном од. 91/92 и угрожава коридор пут-пруга; (3) прескакање преко реке/пруге је реално при ударима >10 m/s у крунском пожару — пратити З обалу наспрам K1.

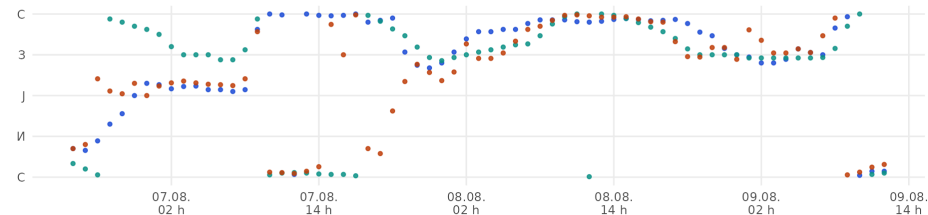
Ограничење модела: оријентациони упрошћени модел (фазни раст из данашњих зона по прогнозираном ветру и нагибу; без симулације горива и локалне борбе). Служи за распоред снага, не за тачну линију фронта.

Прогноза и план меродавне процене штете

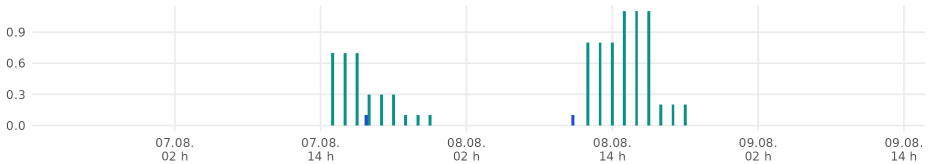
Ветар и удари — долина Ибра код Маглича (open-meteo)

Смер ветра (одакле дува)

Падавине (mm/h)

FWI (EFFIS) по ГЈ

ГЈ	06.08.	07.08.	08.08.	09.08.
1908 Столови-Ибар	62 екстр.	54 екстр.	52 екстр.	42 вр. висока
1904 Троглав-Дубочица	59 екстр.	50 екстр.	49 вр. висока	39 вр. висока
1913 Студеница-Полумир	51 екстр.	47 вр. висока	42 вр. висока	40 вр. висока
1914 Гокчаница	51 екстр.	48 вр. висока	43 вр. висока	41 вр. висока

Меродавна процена штете (иста методологија као за Делиблатску)

- **07.08. увече:** прва dNBR верификација — Landsat-8 (30 m; прелаз од данас ~11:15, подаци сутра).
- **08-09.08:** главна Sentinel-2 dNBR процена (20 m; прелаз у суботу ~11:38) — опожарена шумска површина по одељењима/одсесима + класе озбиљности; строге контролне капије (в2 методологија).
- **По стабилизацији:** теренска верификација (НИМОС-Терен) + коначан извештај о штети са евиденцијом састојина.

Закључак и препоруке

Оцена стања

Низ паљења дуж ибарског коридора развио се у три зоне укупног конзервативног обухвата **≥ 520 ha** (469 ha у одељењима СШ + 52 ha ван), од чега **≥ 306 ha под шумом** — претежно борове културе на серпентиниту, гориво склоно крунском пожару. Ситуација је данас стабилна али активна (K1 и K2); **пресудна је ноћ**: сутра од ~09 h северни ветар дуж долине (удари ~11 m/s уз FWI 54) даје свим зонама ветар у леђа ка југу.

Препоруке (по приоритету)

- Ноћас:** опасивање источног бока K1 (успон ка Столовима) и северног обода K2; теренска провера K3 (тиња?).
- Сутра пре 09 h:** одбрањиви појас северно од насеља Ушће; екипе распоређене по јужним челима свих зона.
- Коридор пут/пруга:** праћење прескока преко долине при ударима >10 m/s; координација са железницом (обустава/успорење кроз захваћену деоницу смањује и ризик нових паљења).
- Маглич:** осматрање K3→K1 правца; тврђава на 1,9–3,4 km — тренутно није непосредно угрожена.
- Јужније тачке (ГЈ 2601 и коридор ка Рашкој):** појачан надзор — исти обрзац паљења могућ дуж целе пруге.

Следећи сателитски прелети и календар извештаја

Следећи сателитски прелети над долином Ибра (CEST)

Време	Сателит	Квалитет прелаза	Шта доноси
ноћас 02:30	NOAA-21 (VIIRS)	одличан (близу надира)	ноћно стање свих зона — најосетљивији увид у тињајућа жаришта
ноћас 03:06 / 03:25	Suomi NPP / NOAA-20	добар / умерен	потврда и попуна ноћне слике
ноћас 04:51	Aqua (MODIS)	добар	допунска потврда јачих жаришта
сутра 09:47	Terra (MODIS)	добар	прво јутарње стање — пре јачања ветра
сутра 12:50-13:55	NPP / NOAA-20 / NOAA-21	умерени	подневна слика — ефекат северног ветра
сутра 15:55	Aqua (MODIS)	умерен	поподневни врхунац
непрекидно, на 10 мин	Meteosat MTG-I1	ћелија ~2 km	рана дојава новог распламсавања/нових тачака дуж пруге

Календар наредних извештаја НИМОС

1. **Сутра (07.08.) ујутро до ~08 h:** ажурирање обухвата по ноћним прелетима + подсетник на северни ветар од ~09 h.
2. **Сутра поподне (~15 h):** кратко ажурирање по подневним прелетима (ефекат ветра, провера Б-сценарија за Ушће).
3. **Сутра увече:** прва dNBR верификација површине (Landsat-8, 30 m — прелаз од данас, подаци у току сутрашњег дана).
4. **Субота-недеља (08-09.08.):** главна Sentinel-2 dNBR процена (20 m) по одељењима/одсецима са класама озбиљности.
5. Ванредно: аутоматске дојаве за сваку нову тачку дуж коридора (MTG/FIRMS, 1-мин обрада).

Препоручена формулација за јавност: „Према прелиминарној конзервативној сателитској процени система НИМОС, пожари у долини Ибра између Ушћа и Маглича захватили су до 6. августа увече **најмање ~520 ha**, од чега **~300 ha под шумом**, у три активне зоне. Процена је привремена — пожари су активни; коначна процена следи по стабилизацији на основу снимака Sentinel-2 и теренске верификације."